

บทความสำหรับคุณแม่ตั้งครรภ์ พร้อมพัฒนาการลูกน้อยในครรภ์
บทความ

ทำทารกในครรภ์แต่ละไตรมาสเป็น แบบไหน ทำของทารกที่แม่ควรรู้

พ.ย. 27, 2024

5 นาที

ทำของทารกในครรภ์ มีผลต่อการตัดสินใจของคุณหมอในการเลือกวิธีคลอดลูกให้แก่คุณแม่ ซึ่งคุณแม่หลาย ๆ ท่าน มักมีคำถามกับคุณหมอลูกน้อยในครรภ์กลับหัวหรือยัง และเมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอด คุณหมอจะตรวจท่าทางของทารกในครรภ์อย่างสม่ำเสมอด้วยการคลำท้องหรือใช้หูฟัง จนถึง การตรวจผ่านทางช่องคลอดเมื่อปากมดลูกเริ่มเปิด

คำถามที่พบบ่อย

หนูจะรู้ได้ยังไงคะว่าตอนนี้ลูกกลับหัวแล้ว? รู้สึกว่าเขาดิ้นตรงชาย โครงบ่อยๆ แบบนี้ใช่ไหมคะ?

คลิก

เป็นข้อสังเกตที่ดีมากเลยคะ โดยส่วนใหญ่แล้วถ้าคุณแม่รู้สึกว่าการเตะหรือดิ้นแรงๆ อยู่บริเวณชายโครงหรือซี่โครง นั่นเป็นสัญญาณที่ดีว่าท่าของเขาน่าจะอยู่ด้านบน และศีรษะอยู่ด้านล่างอุ้งเชิงกรานแล้วคะ แต่อย่างไรก็ตาม การยืนยันท่าที่แน่นอนที่สุดมาจากการตรวจของคุณหมอ ทั้งการคลำหน้าท้องและการทำอัลตราซาวด์ หากคุณแม่ไม่แน่ใจควรปรึกษาคุณหมอที่ฝากครรภ์โดยตรงนะคะ

คุณหมอบอกว่าลูกยังไม่กลับหัว ตอนนี้ 34 สัปดาห์แล้ว ยังมี โอกาสที่เขาจะกลับหัวเองไหมคะ?

คลิก

คุณแม่ยังไม่ต้องกังวลไปนะคะ ในช่วง 34 สัปดาห์ ทารกยังมีพื้นที่และเวลาที่จะขยับตัวและกลับหัวได้อยู่คะ ทารกส่วนใหญ่จะเข้าสู่ท่าศีรษะลงในช่วงสัปดาห์ที่ 32-36 และจะอยู่ในท่านั้นไปจนถึงกำหนดคลอด คุณหมอมองจะคอยประเมินท่าของน้องอย่างสม่ำเสมอในทุกครั้งที่ไปฝากครรภ์ หากมีความกังวลใจใดๆ การปรึกษาคุณหมอมือถือสิ่งที่ดีที่สุดคะ

ถ้าลูกอยู่ในท่าก้น (Breech) จะสามารถคลอดเองตามธรรมชาติได้ไหมคะ หรือต้องผ่าคลอดเท่านั้น?

คลิก

เป็นคำถามที่สำคัญมากค่ะ ในทางทฤษฎีแล้วการคลอดท่าก้นตามธรรมชาติสามารถทำได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของทีมแพทย์ที่มีประสบการณ์สูงมาก เนื่องจากมีความเสี่ยงต่อทารกสูงกว่าปกติค่ะ ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ในปัจจุบันแพทย์ส่วนใหญ่จึงมักแนะนำให้คุณแม่ที่มีทารกอยู่ในท่าก้นทำการผ่าตัดคลอด ซึ่งการตัดสินใจสุดท้ายควรมาจากการประเมินความเสี่ยงและพูดคุยอย่างละเอียดกับคุณหมอมือดูแลครรภ์ของคุณแม่ค่ะ

สรุป

- การประเมินการคลอดลูกว่ายากหรือง่ายนั้น ท่าของทารกในครรภ์ก็เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง เพราะมีทารกที่อยู่ในท่าผิดปกติแบบท่าก้นเพียงแค่ 4 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น
- ทารกในครรภ์จะมีขนาดของศีรษะโตมากกว่าขนาดของก้น ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เวลาคลอดด้วยส่วนศีรษะออกก่อน จะทำให้คลอดง่าย เพราะส่วนอื่น ๆ จะตามออกมาทางอุ้งเชิงกรานได้ง่ายขึ้น
- เมื่อคุณหมอบอกว่าท่าทารกในครรภ์ยังไม่กลับหัว หรือมีท่าก้น ท่าขวาง คุณหมอจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอดเพื่อความปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่าง ๆ

เลือกอ่านตามหัวข้อ

- ท่าทารกในครรภ์ คืออะไร
- วิธีเช็คท่าทารกในครรภ์ของคุณแม่ท้อง
- ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนลูกคลอดง่าย
- ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนต้องผ่าคลอด
- ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนที่บอกว่าเด็กไม่กลับหัว

ท่าทารกในครรภ์ คืออะไร

ปัจจัยหนึ่งของการประเมินการคลอดลูกว่ายากหรือง่ายนั้นก็คือ ท่าของทารก เพราะส่วนใหญ่เมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอดจนถึงระยะคลอด ประมาณ 37-40 สัปดาห์ จะมีทารกในครรภ์อยู่ในท่าก้นประมาณเพียงแค่ 4 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น โดยอาจพบได้ในครรภ์แฝด น้ำคร่ำในครรภ์มีน้อยหรือมากเกินไป รวมถึงอาจเกิดจากความผิดปกติของทารกในครรภ์ ซึ่งหากจำเป็นต้องคลอดด้วยท่าก้นอาจเกิดภาวะเสี่ยงคลอดยากได้

วิธีเช็คท่าทารกในครรภ์ของคุณแม่ท้อง

การตรวจครรภ์ถือเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้คุณหมอสามารถประเมินได้ว่าการตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงหรือไม่ ท่ารกในครรภ์มีความผิดปกติอะไรบ้าง โดยการตรวจท่าทารกในครรภ์ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่ต้องทำการตรวจอย่างใกล้ชิด โดยมีวิธีการตรวจดังนี้

1. แพทย์หรือพยาบาลคลำหน้าท้อง

โดยระดับยอดมดลูกว่าอยู่ในระดับไหน ลักษณะของท้องขยายออกด้านข้างหรือไม่ คลำหาศีรษะหรือก้นของทารกในครรภ์ หากเป็นศีรษะจะมีลักษณะแข็ง เรียบกลม หรือหากเป็นส่วนก้น จะมีลักษณะนุ่ม แต่ไม่เรียบ

2. ฟังเสียงหัวใจของทารก

เมื่อทารกในครรภ์อายุ 28 สัปดาห์ขึ้นไป หากมีสุขภาพแข็งแรงเมื่อเวลาทารกดิ้น จะส่งผลต่ออัตราการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้นได้

3. อาการที่คุณแม่รู้สึกได้เอง

คุณแม่ตั้งครรภ์จะรู้สึกได้จากลักษณะการดิ้นของทารกว่าอยู่ตรงส่วนไหนของครรภ์ ส่วนบนของมดลูก หรือส่วนล่างเหนือหัวหน้า รวมถึงลักษณะครรภ์ว่าขยายออกด้านข้างหรือไม่

4. การตรวจด้วยอัลตราซาวนด์ช่วงใกล้คลอด

การตรวจด้วยอัลตราซาวนด์ จะสามารถเห็นท่าของทารกในครรภ์ได้ชัดเจน เป็นวิธีที่แม่นยำที่สุด ซึ่งช่วงแรกของการตั้งครรภ์ ท่าของทารกอาจเปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อย ๆ เนื่องจากทารกยังมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับขนาดของครรภ์ แต่เมื่ออายุครรภ์เพิ่มขึ้น ขนาดของทารกจะใหญ่ขึ้นตามไปด้วย รวมถึงขนาดศีรษะจะใหญ่กว่ากัน เมื่อทารกใกล้คลอดจึงเอาหัวลงทางอุ้งเชิงกราน เพื่อง่ายต่อการคลอด

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนลูกคลอดง่าย

เมื่อทารกในครรภ์มีอายุเพิ่มมากขึ้น ขนาดของศีรษะจะโตขึ้นมากกว่าขนาดของก้น ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เวลาคลอดด้วยส่วนศีรษะออกก่อนจะทำให้คลอดง่าย เพราะส่วนอื่น ๆ จะตามออกมามองู้งเชิงกรานได้ง่ายขึ้น ซึ่งท่าทารกที่เหมาะสมต่อการคลอดตามธรรมชาติ มีดังนี้

1. ท่าทารกเอาศีรษะลง (LOA) หรือ Left Occiput Anterior

เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหน้าซ้ายของอุ้งเชิงกราน ซึ่งเวลาคลอดจะทำการหมุนศีรษะไปทางซ้ายของคุณแม่

2. ท่าทารกศีรษะพุ่งเตรียมคลอด (ROA) หรือ Right Occiput Anterior

เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหน้าขวาของอุ้งเชิงกราน ซึ่งเวลาคลอดจะทำการหมุนศีรษะไปทางขวาของคุณแม่

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนต้องผ่าคลอด

ท่าของทารกในครรภ์ ถือเป็นเหตุผลหนึ่งที่บ่งชี้ว่าคุณแม่อาจจะไม่สามารถคลอดตามธรรมชาติได้ และคุณหมอมักจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอด โดยท่าที่ผิดปกติของทารก มีดังนี้

1. ท่าทารกนอนแนวขวางเบี่ยงซ้าย (LOT) หรือ **Left Occiput Transverse** เป็นท่าทารกที่อยู่ในแนวขวาง โดยท้ายทอยอยู่ทางซ้ายของอุ้งเชิงกราน
2. ท่าทารกนอนเบี่ยงไปทางซ้าย (LOP) หรือ **Left Occiput Posterior** เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหลังซ้ายของอุ้งเชิงกราน
3. ท่าทารกนอนแนวขวางเบี่ยงขวา (ROT) หรือ **Right Occiput Transverse** เป็นท่าทารกที่อยู่ในแนวขวาง โดยท้ายทอยอยู่ทางขวาของอุ้งเชิงกราน
4. ท่าทารกศีรษะพุ่ง (ROP) หรือ **Right Occiput Posterior** เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหลังขวาของอุ้งเชิงกราน

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนที่บอกว่าเด็กไม่กลับหัว

เมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอด หากคุณหมอดตรวจพบว่าทารกในครรภ์ยังไม่กลับหัว และอยู่ในท่าที่มีความเสี่ยง หากจะคลอดตามธรรมชาติต้องระมัดระวังมากขึ้นเป็นพิเศษ คุณหมอมักจะแนะนำให้ผ่าคลอด เพื่อความปลอดภัยมากที่สุด โดยท่าทารกที่พบ มีดังนี้

1. ท่าของทารกในครรภ์ ท่าก้น

การคลอดธรรมชาติโดยท่าก้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากมีภาวะเสี่ยงสูง อาจเกิดการติดขัดของทารกขณะคลอดได้ และเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของทารกอีกด้วย

2. ท่าของทารกในครรภ์ ท่าขวาง

หากทารกอยู่ในท่าขวาง ลักษณะของครรภ์จะขยายออกด้านข้าง โดยลำตัวของทารกในครรภ์จะตั้งฉากกับลำตัวของคุณแม่ คุณหมอมักจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอด เพื่อลดความเสี่ยงต่อภาวะมดลูกแตก และหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บของทารกเนื่องจากมีการดึงแขนขณะทำการคลอดด้วย

ท่าของทารกขณะอยู่ในครรภ์ของคุณแม่ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการประเมินแนวโน้มน้ำและการวางแผนสำหรับการคลอดว่าสามารถคลอดได้ตามธรรมชาติ หรือจำเป็นต้องผ่าคลอดเท่านั้น ในการตรวจครรภ์ทุกครั้งคุณหมอมักจะต้องคลำท้องหรือใช้เครื่องอัลตราซาวด์ในการตรวจดูท่าทารกในครรภ์ เพื่อความปลอดภัยทั้งสำหรับคุณแม่และลูกน้อยมากที่สุดนั่นเอง

บทความแนะนำสำหรับคุณแม่มือใหม่

- โปรแกรม Baby Development เช็คพัฒนาการลูกน้อยแต่ละช่วงวัย

- เด็กตาแฉะ มีขี้ตาเยอะ เกิดจากอะไร พร้อมวิธีรักษาตาแฉะในทารก
- สะดือทารกมีเลือดออกอันตรายไหม สะดือเด็กทารกเลือดออกทำอย่างไรดี
- ลูกเป็นไข้ตอนกลางคืนกลางวันปกติ พร้อมวิธีดูแลเมื่อลูกมีไข้ตอนกลางคืน
- ลูกป่วยบ่อยมาก ทำไงดี พร้อมวิธีเสริมภูมิคุ้มกันให้ลูกแข็งแรง
- อาการไข้ในเด็ก ลูกมีอาการหนาวสั่นมีไข้ เช็ดตัวยังไงให้ไข้ลด
- ลูกเป็นไข้ตัวร้อนแต่เมื่อเท้าเย็น คุณแม่รับมืออย่างไรดี
- ผื่นส่ำไข้ คืออะไร วิธีสังเกตส่ำไข้ในเด็กที่คุณพ่อคุณแม่ต้องรู้
- เด็กกำรื้อว ลูกอารมณ์ร้าย ทำตัวไม่น่ารัก พ่อแม่ควรรับมืออย่างไร
- ลูกพูดช้า ลูกรู้ทุกอย่างแต่ลูกไม่พูด แบบนี้ผิดปกติไหม

อ้างอิง:

1. คุณเอาหัวหรือก้นออก, มูลนิธิหมอชาวบ้าน
2. การคลอดปกติทางช่องคลอด (Normal vaginal delivery), คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ทารกท่าขวาง (Transverse lie baby), Haamor
4. การตรวจครรภ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. 5 วิธีเช็คความสมบูรณ์ของลูกในท้อง, รพ.เกษมราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล รัตนาธิเบศร์
6. ระเบียบปฏิบัติการทำคลอดปกติ, โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่
7. การคลอดทารกที่มีส่วนนำเป็นก้นทางช่องคลอด Vaginal Breech Delivery, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อ้างอิง ณ วันที่ 14 กันยายน 2567

แชร์ตอนนี้